Bijlage – Aanvragen voor de begroting 2025

Een aantal aanvragen met een financieel effect vanaf 2025 waren niet opgenomen in het perspectief zoals gepresenteerd in de perspectiefbrief 2024. Dit omdat de ruimte meerjarig op dat moment ontbrak voor deze aanvragen. Voor de begroting 2025 zijn deze aanvragen en drie nieuwe aanvragen opnieuw besproken.

Twee aanvragen zijn niet opgenomen. Het gaat om de aanvragen voor de geanticipeerde volumegroei huishoudelijke hulp en ondersteunen MKB- en ind. bedrijven o.h.g.v. duurzaamheid. Voor de volumegroei huishoudelijke hulp is deze keuze gemaakt omdat er een aantal andere maatregelen in werken zijn gezet die een dempend effect gaan hebben op deze volumegroei. De ontwikkeling van de aanvragen wordt gedurende het jaar gemonitord. Mocht toch nodig zijn dan zal lopende het begrotingsjaar in de rapportages een voorstel voor bijstelling worden opgenomen.

Overzicht van de aanvragen

Min = extra uitgave

Overzicht aanvragen	2025	2026	2027	2028
AC - 1 fte - Formatie FG/VIC	-	-90.000	-90.000	-90.000
Eigen risico WW / arbeidsbemiddeling	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
ANP nieuwsbrief	-16.500	-16.500	-16.500	-16.500
DV - 0,33 fte bestuurssecretariaat (12 uur)	-22.800	-22.800	-22.800	-22.800
Jeugd toename aantal kinderen in jeugdzorg	-450.000	-	-	-
Opstart Opgroeien in Kansrijke Omgeving (OKO)	-100.000	-100.000	-100.000	-
Huishoudelijke hulp toename aantal aanvragen	-	-	-	-
SD - 1 fte - Kwartiermaker Jeugd	-95.000	-95.000	-95.000	-95.000
Onderhoudsregeling drie private dorpshuizen	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000
Cultuurevenementen	-1.600	-1.600	-1.600	-1.600
Centrummanager Gorredijk	-	-10.000	-	-
Ondersteunen MKB- en Ind. bedrijven o.g.h.v. duurzaamheid	-	-	-	-
EuropaPact Fryslân (voorheen Friese projectenmachine)	-30.059	-30.059	-30.059	-
Lokale omroep (t/m 2027)	-20.704	-20.704	-20.704	-
Indexatie Tûmba	-4.200	-4.200	-4.200	-4.200
CZ - 0,5 fte - Subsidie coördinator	-	-	-	-
Incidenteel effect aanvragen	-20.704	-30.704	-20.704	0
Structureel effect aanvragen	-793.159	-433.159	-433.159	-303.100
Saldo effect aanvragen	**-813.863**	**-463.863**	**-453.863**	**-303.100**

Toelichting van de aanvragen

AC001 - Formatie FG/VIC (Lasten 2026 e.v.: € 90.000)

In de perspectiefbrief 2023 is 1 fte tijdelijke formatie toegekend voor de functie van functionaris gegevensbescherming (FG) en de verbijzonderde interne controle (VIC). Deze zo ingezet dat we nu 0,6 fte FG en 1,4 fte VIC hebben. Voorheen hadden we geen formatie voor de FG taak en was er 1 fte VIC. Hiermee is het team op sterkte en kunnen alle wettelijke taken en noodzakelijke taken in het kader van interne control en rechtmatigheid uitgevoerd worden.

Omdat deze taken een wettelijke karakter hebben is het noodzakelijk dat de tijdelijke uitbreiding wordt omgezet in een structurele uitbreiding. Vanaf 2026 wordt dan aanvullend € 90.000 toegevoegd aan de personele begroting.

CZ001 - Eigen risico WW / arbeidsbemiddeling (Lasten: € 30.000)

Wettelijk is bepaald dat de overheid het risico op WW-uitkeringen van voormalige medewerkers zelf draagt. Dit betekent dat de kosten van een WW-uitkering van een voormalige medewerker voor rekening komen van de gemeente Opsterland. Ook is de gemeente verantwoordelijk voor het arbeidsmarkt re-integratietraject van de voormalige medewerker, wanneer deze een WW-uitkering ontvangt. Als er sprake is van arbeidsbemiddeling van voormalige medewerkers, waarvoor wij het eigen risico van de WW dragen, dan is de kennis voor begeleiding niet afdoende aanwezig en huren we daarvoor externe re-integratiebedrijven in. Deze inhuur kosten gemiddeld € 30.000 per jaar.

CZ002 - Nieuwsbrief Algemeen Nederlands Persbureau (Lasten: € 16.500)

Raadsleden, griffie, college en het managementteam ontvangen op werkdagen de ANP-nieuwsbrief. Hierin worden nieuwsfeiten die enigszins te maken hebben met de gemeente Opsterland gebundeld aangeboden. De ANP nieuwsbrief voorziet in een behoefte zo heeft overleg tussen griffie en het presidium duidelijk gemaakt. Ook binnen de organisatie is er een blijvende behoefte aan het ontvangen van de nieuwsbrief. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen € 16.500. Om de nieuwsbrief te kunnen blijven afnemen is het communicatiebudget met dit bedrag verhoogd.

DV012 - formatie (bestuur)secretariaat (Lasten 2025 e.v.: 0,33 fte, € 22.800)

Wij vragen een aanvullende 12 uur voor het secretariaat in zijn geheel om de volgende reden: vorig jaar is er extra budget aangevraagd voor het bestuurssecretariaat. Er is op dat moment helaas blijkbaar niet gekeken naar de totale bezetting van het secretariaat t.o.v. formatieruimte - en het feit dat de huidige bezetting reeds boven formatie was. Hoewel er voor 2024 dus extra formatie beschikbaar werd gesteld – ook bedoeld voor het bestuurssecretariaat en ook ingezet op het bestuurssecretariaat per januari 2024 – is er op de huidige bezetting, administratief gezien, nog een tekort van 12 uur. Om die reden is voor die 12 uur aan extra capaciteit voor het (bestuurs)secretariaat in de begroting opgenomen. De kosten hiervan bedragen € 22.800 op jaarbasis.

OSD04 - Toename aantal kinderen in Jeugdzorg (Lasten 2025: € 450.000)

In de cijfers van 2023 zagen we een stijging van het aantal kinderen met een voorziening in de Jeugdzorg van 5%. Redenen hiervoor zijn divers. De aard van de hulpvragen die jeugdigen en gezinnen is de afgelopen jaren complexer geworden. Deze problemen vergen vaak langdurige en gespecialiseerde ondersteuning, wat kan leiden tot hogere kosten voor behandeling en interventie. Daarnaast kan het zijn dat verwijzers meer zijn gaan verwijzen naar jeugdhulp door een gebrek aan een voorliggend alternatief of al snel doorverwijzen als er alleen hobbels zijn bij het opgroeien die eigenlijk bij de normale ontwikkeling horen.

We nemen maatregelen die nodig zijn om de kosten voor de jeugdhulp te kunnen beperken zoals;

- maatregelen om op korte termijn kosten te besparen zoals de inzet van extra inkoopondersteuning en de regisseur Zorg en onderwijs;
- de beweging om minder jeugdigen te laten doorstromen naar zwaardere hulp/zorg door de inzet van preventie zoals Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Om deze maatregelen te laten renderen is tijd nodig. We verwachten dat wij in 2026 het effect gaan zien. Daarom stellen we voor 2025 nog bij en monitoren we de ontwikkeling van de toename en stellen gedurende het jaar aanvullend bij als dat nodig mocht blijken.

OSD05 - Opstart van "Opgroeien in Kansrijke Omgeving" (OKO) (€ 2025, 2026 en 2027: € 100.000)

OKO helpt Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en is gebaseerd op de Fryske Mienskip Oanpak. OKO helpt gemeenten op basis van cijfers over de lokale jeugd te werken aan gezonde en gelukkige jongeren. De aanpak is gericht op het creëren van een positieve leefomgeving waarin jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien zonder middelengebruik en met aandacht voor welbevinden. De OKO-aanpak is gebaseerd op het IJslandse preventiemodel. Dit is als maatregel in de begroting 2024 opgenomen.

Om deze aanpak goed op te starten is de inzet van een projectleider na de zomervakantie cruciaal. Deze persoon is de aanjager van de aanpak en vormt de samenwerking met de benodigde ketenpartners als onderwijs, jongerenwerk, sportverenigingen en ouders. Met deze samenwerking ontstaat er een gemeenschap rond de opgroeiende jongeren.

Na de opstartfase in 2024 waarvoor nu de middelen worden aangevraagd, zullen er jaarlijks kosten voor projectleiding benodigd zijn. Na 3 jaar wordt deze inzet geëvalueerd op het bereikte effect om eventuele vervolginzet af te wegen. Dit wordt apart in de raad geagendeerd.

OSD07 - Toename inwoners met een voorziening Huishoudelijke Hulp (niet opgenomen)

De afgelopen jaren zagen we het aantal inwoners wat een beroep op de gemeente doet voor ondersteuning in het huishouden elk jaar toenemen. De extrapolatie voor 2025 laat een toename van 5% van het aantal voorzieningen huishoudelijke hulp zien. Mocht deze toename zich daadwerkelijk zo ontwikkelen dan leidt tot extra kosten van € 150.000. Vanaf 2024 zetten we echter in op monitoring en zo nodig tussentijds bijstellen.

OSD09 - 1 fte - kwartiermaker Jeugd (Lasten 2024: € 47.500, 2025 e.v.: € 95.000.)

Op beleidsterrein Jeugd zijn veel ontwikkelingen gaande. Daarnaast is een belangrijke opgave om de vertaling van beleid naar uitvoering te verbeteren. Afgelopen jaar heeft de kwartiermaker Jeugd tot beter samenspel tussen beleid en uitvoering geleid, zodat de implementatie van ontwikkelingen beter verloopt. Continueren van deze rol is nodig om de verschillende opgaven op het domein Jeugd succesvol te vertalen naar uitvoering. Voor de 2e helft van 2024 is € 47.500 nodig. Vanaf 2025 € 95.000 per jaar voor 1 fte.

OSD11 - Onderhoudsregeling drie geprivatiseerde dorpshuizen (Lasten: € 43.000)

Om de toekomstbestendigheid van de drie geprivatiseerde dorpshuizen in de dorpen Luxwoude, Jonkerslân en Nij Beets te waarborgen is het voorstel om jaarlijks 75% bij te dragen in de kosten van het groot onderhoud. De jaarlijkse bijdrage van € 43.000 is gebaseerd op de, in het Meer Jaren Onderhoudsplan (MJOP), berekende gemiddelde onderhoudskosten per jaar.

De besturen van de drie zelfstandige dorpshuizen geven aan de exploitatie voor het dorpshuis maar net rond te kunnen krijgen. Dagelijks onderhoud kan nog wel bekostigd worden, maar het lukt niet om te reserveren voor groot onderhoud of verbouwingen. Dit voorstel zorgt voor een eerlijker verdeling van de bekostiging van het groot onderhoud van de dorpshuizen.

OSD16 - Indexatie cultuurevenementen (Lasten: € 1.600)

Cultuur zorgt en verbetert de leefbaarheid in de dorpen. Om dit te stimuleren is de huidige subsidieregeling Cultuurevenementen Opsterland 2021 vastgesteld. Dit bedrag is tot dusver niet geïndexeerd, terwijl de kosten voor het organiseren van activiteiten wel substantieel hoger zijn geworden. Het voorstel is om de subsidieplafond voor cultuurevenementen te indexeren met de indexatie die de gemeente Opsterland toepast op de jaarlijkse subsidies (2,9%).

WW005 - Centrummanager Gorredijk (2026: € 10.000)

De detailhandelsvisie is in concept klaar en wordt nu intern besproken en wordt voorgelegd aan de ondernemersverenigingen. Op het moment dat de laatste aanpassingen zijn verwerkt leggen we het voor aan het college en de gemeenteraad. In de detailhandelsvisie staan een aantal activiteiten, waar we na vaststelling nog mee aan de slag willen gaan. Deze activiteiten zijn:

- Het managen van leegstaande panden
- Inventariseren toekomstplannen retailers en in het vervolg daarvan het ondersteunen van startende en stoppende ondernemers

De activiteiten worden door de afdeling EZ uitgevoerd met hulp van onze centrummanager Gorredijk. Tot en met 2023 is aan de WHI voor de centrummanager € 7.000 bedrag per jaar ter beschikking gesteld. Graag willen we deze opzet continueren en uitbouwen. We willen de taken van de centrummanager uitbreiden door hem ook in te zetten op de bovenstaande activiteiten. De uitbreiding kost € 3.000 extra t.o.v. de huidige bijdrage van € 7.000.

Omdat de financiering van de centrummanager stopte per 1-1-2025 is voor 2025 in de perspectiefbrief € 10.000 beschikbaar gesteld. Voor het goed bepalen van het effect van de intensivering is het noodzakelijk om ook voor 2026 de basis- en aanvullende financiering in de begroting op te nemen. In 2026 wordt het geevalueerd en over het vervolg een besluit genomen.

WW004 - Ondersteuning energie en duurzaamheid t.b.v. MKB- en Industriële bedrijven (niet opgenomen)

Van onze bedrijven wordt steeds meer kennis en kunde verlangd om op een juiste manier met energie om te gaan, om afvalstromen beter te beheersen en om te voldoen aan alle (milieu) verplichtingen. De overheid stelt eisen aan de elektrificatie van voertuigen en aan investeringen t.b.v. duurzaamheidsmaatregelen.

In onze gemeente is er een situatie ontstaan dat het gebruik van stroom niet meer vanzelfsprekend is. In het gebruik van en het terug leveren van stroom doen zich steeds meer problemen voor, de zgn. netcongestie. Diverse ondernemers zitten met de handen in het haar, ze krijgen geen extra stroomcapaciteit voor hun investeringen. Bedrijven die hun wagenpark willen elektrificeren krijgen geen stroomcapaciteit om dat te doen. Bedrijven hebben zonnepanelen maar kunnen hun capaciteit niet efficiënt gebruiken vanwege beperkende (Liander) regels.

Ondertussen is voor de begeleiding van deze bedrijven vanuit de GR Bedrijvenpark A7 ondersteuning beschikbaar en is deze maatregel niet meer nodig.

EuropaPact Fryslân (Friese projectenmachine) (Lasten 2025 t/m 2027: € 30.059)

De overeenkomst is met drie jaar verlengd, dit zijn de bijbehorende kosten.

Lokale omroep (Lasten 2025 t/m 2027: € 20.704)

Er is door het commissariaat van de media een lokale omroep voor Opsterland aangewezen. De kosten moeten tot 2028 door de gemeente worden betaald. Daarna wordt de financiering landelijk geregeld.

Indexatie Tûmba (Lasten 2025 e.v.: € 4.200)

Tumba voert de wettelijk verplichte taken van de gemeentelijke anti-discriminatievoorziening voor de gemeente uit voor een jaarlijks begroot subsidiebedrag van € 23.100,-. Dit is nog gebaseerd op de situatie dat we als gemeente jaarlijks ook dit bedrag (berekening op basis van het aantal inwoners x 0,77 cent) aan financiering van het Rijk ontvangen voor de uitvoering van deze wettelijke taak.
De vergoeding (vanuit het Rijk) voor deze wettelijke taak is inmiddels gebaseerd op een bedrag van 0,91 cent per inwoner. Dit betekent dat we hiervoor in 2025 (en daarna) ongeveer € 27.300,- zullen ontvangen vanuit het gemeentefonds.

Deze subsidie gaat om de basisdienstverlening van de wettelijk verplichte antidiscriminatievoorziening. Er is geen keuzevrijheid om hierin activiteiten niet meer te doen. Wel kun je als gemeente ervoor kiezen om deze taak zelf uit te voeren. Gezien de inhoudelijke eisen (onder andere 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar zijn) en de personeelskosten die hierbij horen, is het voordeliger om deze taak te blijven uitbesteden aan Tumba.

CZ – 0,5 fte – subsidie coördinator (Lasten 2025 e.v.: € 0)

Er zijn veel subsidies beschikbaar voor taken die de gemeente uitvoert. Het vinden van deze subsidies en het goed verwerven is een specialistische taak. Door hier een halve FTE voor aan te nemen (€ 50.000) is de verwachting dat een veelvoud aan subsidies is binnen te halen. De kosten van de subsidiecoördinator worden verrekend met de ontvangen subsidies zodat per saldo de subsidie coördinator zichzelf terugverdient.